

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Boda László ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Chiorean Gabriella jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. április 1. napján meghozott, 10.P.25.216/2007/17. számú ítélete ellen, az alperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit pedig helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget, valamint térítsen meg az államnak felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. május 31-én gépjármű utasaként közlekedési balesetet szenvedett. A balesetért felelős gépjármű felelősségbiztosítója az alperes. A baleset következtében keletkezett sérülései miatt a felperes munkaképessége 40% mértékben csökkent. A balesetet megelőző egy évben a felperes munkavállalási engedély és bejelentés nélkül dolgozott kőművesként, ácsként és csoportvezetőként. A felperes a balesettel összefüggésben keletkezett kárai megtérítése iránt keresetet terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság perben hozott korábbi ítéletét a Fővárosi Ítéltábla a 6.Pf.20.441/2007/4. számú részítéletével a keresetvesztés jogcímén érvényesített követelés tekintetében hatályon kívül

helyezte. Ebben a körben a tényállás feltárására és bizonyítás lefolytatására utasította az elsőfokú bíróságot. Egyebekben - így az alperesre terhesebb 20-80 % arányú kármegosztásra is kiterjedően - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az alperes mindösszesen 3.488.000 forint kártérítést fizetett meg a felperesnek jövedelemveszteség jogcímén.

A felperes módosított keresetében a baleset időpontjától havonta 110.000 forint jövedelem kiesés és a jövőre nézve ugyanilyen összegű jövedelempótló járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetveszteségének és a járadéknak az összegét a hasonló munkakörben dolgozó munkavállalók átlagkeresete alapján kérte megállapítani.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Kifejtette, hogy a felperes által megjelölt összeg eltúlzott. Jogi álláspontja szerint jövedelemnek kizárólag az adóbevallással igazolható kereset tekinthető, kártérítés alapjául szolgáló jövedelemveszteség csak az adózott kereset elvesztése lehet. Hivatkozott arra, hogy a felperes a baleset előtt elért jövedelmének összegét nem tudta bizonyítani. Az alperes okfejtése szerint a keresetveszteséget csak kivételes esetben lehet a hasonló foglalkozást folytatók átlagkeresete alapján megállapítani. Hivatkozott arra is, hogy az általános kártérítés alkalmazására a perben nincs lehetőség.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 806.400 forintot, utána 2006. november 11-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, továbbá 2010. április 1-jétől havonta 70.400 forint járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kimondta, hogy a felek a felmerült költségeiket maguk viselik. A járadék tekintetében az ítéletet előzetesen végrehajthatónak nyilvánította, és rendelkezett a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett költség viseléséről. Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes a balesetet megelőző egy évben bejelentett munkaviszonyt nem tudott bizonyítani. Az elsőfokú bíróság a perben kihallgatott tanúk vallomásai alapján tényként állapította meg azt, hogy a felperes bejelentés nélkül, folyamatosan dolgozott ácsként, kőművesként és gépkocsivezetőként. Ezekből a munkákból jövedelme is származott. A felperes a jövedelmének összegét nem tudta bizonyítani, ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján általános kártérítés alkalmazásának van helye. A Központi Statisztikai Hivaltól beszerezett tájékoztatás alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperessel azonos munkakörben dolgozó munkavállalók jövedelme 2003. június 1-től 2010. május 31-ig terjedő időben 5.368.000 forint volt. A 80-20 % arányú kármegosztásra tekintettel ennek alapján a felperes 4.294.400 forintra jogosult, amiből az alperes 3.788.000 forintot megfizetett. Mindezek alapján a felperes további 806.400 forint jövedelemveszteség megtérítésére, továbbá a Ptk. 356. § (1) bekezdése alapján havonta 70.400 forint jövedelempótló járadékra tarthat igényt.

Az ítélet ellen annak részbeni megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása, valamint a felperes perköltségben marasztalása érdekében az alperes terjesztett

elő fellebbezést. A fellebbezésben kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogi következtetése téves és jogszabálysértő. A Ptk. 356. § (1) bekezdése alapján a felperesnek járadékigénye megalapozottságához azt kellett volna bizonyítania, hogy a baleset utáni jövedelme önhibáján kívül nem éri el a baleset előtti jövedelmet. Ennek a felperes az adózási kötelezettségének elmulasztása miatt nem tudott eleget tenni. Az alperes érvelése szerint Magyarországon minden jövedelem adóköteles. Jogot csak olyan jövedelemre lehet alapítani, ami után az adókötelezettséget teljesítették. Emiatt az elsőfokú bíróságnak a keresetet el kellett volna utasítania. A jogszabályi rendelkezéseket ugyanis a törvényben előírt kötelezettség elmulasztásának következményei tekintetében is alkalmazni kell. Kifejtette, hogy a felperes szándékos jogszabálysértését sem a Ptk. 359. § (1) bekezdésének, sem a 357. § (3) bekezdésének alkalmazása nem orvosolhatja. Ezek a jogszabályi rendelkezések ugyanis csak a károsult önhibájának hiánya esetén alkalmazhatók.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Hivatkozott az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira.

Az alperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének keresetet elutasító rendelkezését. Ezért ez a rendelkezés a Pp. 228. § (3) bekezdése értelmében elsőfokon jogerőre emelkedett. Emiatt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag a fellebbezéssel támadott marasztaló rendelkezés tekintetében bírálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem megalapozott.

A felperes keresete a felperes jövedelmének elvesztéséből eredő károk megtérítésére irányult. Ezzel szemben az alperes az ellenkérelmében azzal védekezett, és fellebbezésében is azzal érvelt, hogy jövedelemvesztésnek csak az olyan kereset elvesztése tekinthető, ami után az adókötelezettséget teljesítették.

Ebben a körben az alperes helytállóan hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.589/2009/4. számú ítéletének indokolásában foglaltakra. Ennek értelmében a baleseti járadék alapjául szolgáló jövedelem, és így a jövedelemvesztés számításánál figyelembe vehető jövedelem csak az olyan jövedelem lehet, amely vonatkozásában a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozóan a magánszemély adókötelezettségét teljesítette. Az általános adókötelezettség elvéből következően olyan jövedelem, amely be nem jelentett munkából származott, nem képezheti a keresetvesztés alapját, és így járadékigényt sem alapozhat meg. A Legfelsőbb Bíróság az iránymutató eseti döntéseiben azonos tartalommal foglalt állást, és ezzel az érveléssel a Fővárosi Ítéltábla is maradéktalanul egyetért.

A jelen perben megállapított tényállás azonban jogilag lényeges tények tekintetében eltér a hivatkozott ítélet alapjául szolgáló tényállástól. Ilyen lényeges eltérés az, hogy a felperes korábban, 2002 tavaszáig rendelkezett munkavállalási engedéllyel,

bejelentett munkavállalóként dolgozott és fizetett személyi jövedelemadót. A munkavállalói engedély lejártát követően az újabb engedély iránti kérelmét a hatóság 2003. decemberéig nem bírálta el, majd 2003. decemberében a felperes ismét munkavállalási engedélyt kapott. Az engedély kiadásának az elmaradása volt az oka annak, hogy a felperes 2002 tavaszától a baleset időpontjáig nem végezhetett munkát bejelentett munkavállalóként, és nem lehetett a személyi jövedelemadó alanya. Ez a helyzet a felperes önhibáján kívül álló okból következett be, ezért ez nem értékelhető a felperes terhére.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése értelmében kártérítés címén a kárért felelős személy köteles megtéríteni a károsult elmaradt vagyoni előnyét is.

A Ptk. 357. § (1) bekezdése szerint a balesetet szenvedett személy keresetveszteségét (jövedelemkiesését) általában a balesetet megelőző egy évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni.

A Ptk. 357. § (2) bekezdése kimondja, hogy ha a balesetet szenvedett személy munkabére a balesetkor rendszeres jellegű és határozott összegű volt, ezt kell a keresetveszteség megállapításánál figyelembe venni.

A felperes neki fel nem róható okból, a munkavállalási engedély megadásának elmaradása miatt nem létesíthetett munkaviszonyt. A bejelentett munkaviszony hiánya következtében nem rendelkezhetett rendszeres jellegű és határozott összegű munkabérrel. Szintén a bejelentett munkaviszony hiánya idézte elő azt, hogy a felperes nem tudta bizonyítani a balesetet megelőző egy évben elért keresetének az összegét.

A Ptk. 357. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a keresetveszteség (jövedelem-kiesés) az (1)-(2) bekezdés alapján nem állapítható meg, annak meghatározásánál az azonos vagy hasonló munkát, munkaviszony (tagsági viszony) alapján végző személyek átlagos havi keresete az irányadó.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

Az elsőfokú bíróság a perben kihallgatott tanúk vallomásainak helyes és okszerű mérlegelése alapján állapította meg tényként azt, hogy a felperes a balesetet megelőző egy évben folyamatosan munkát végzett, kőműves, ács és csoportvezető tevékenységeket folytatott. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a munkavégzéséből a felperesnek rendszeres jövedelme származott, amit a balesetben elszenvedett sérülések miatt elveszített. A jövedelem elvesztése miatt a felperest kár érte.

Mindezekre a körülményekre figyelemmel, az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a felperes jövedelemveszteségének összegét a Ptk. 357. § (3) bekezdésének alkalmazásával, a más hasonló munkát végző munkavállalók jövedelme alapján állapította meg. Az ennek érdekében szükséges bizonyítást a Központi Statisztikai Hivatal tájékoztatásának beszerzésével lefolytatta, a bizonyítékot a Ptk. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, helyesen mérlegelte.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiakkal pontosítja:

A Ptk. 359. § (1) bekezdése értelmében, ha a kár mértéke - akár csak részben - pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.

A felperest jövedelemveszteségként ért kár összege a Ptk. 357. § (3) bekezdésének alkalmazásával megállapítható volt. Emiatt általános kártérítés megállapítására a perben nem volt lehetőség. Az elsőfokú bíróság is a Ptk. 357. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően állapította meg a felperes jövedelemveszteségének az összegét. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolásából a Ptk. 359. § (1) bekezdésére történő hivatkozást, valamint az általános kártérítés alkalmazására vonatkozó okfejtést mellőzi.

Mindezekre tekintettel, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest másodfokú perköltség megfizetésére. Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2010. december 17.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Németh László s. k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Boda László ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Chiorean Gabriella jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. április 1. napján meghozott, 10.P.25.216/2007/17. számú ítélete ellen, az alperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését pedig megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Az alperes által térítendő kereseti illetéket 300.000 (háromszázezer) forintra leszállítja, míg az állam terhén maradó kereseti illetéket 600.000 (hatszázezer) forintra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 200.000 (kétszázezer) forint együttes első- és másodfokú részperköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 23.000 (huszonháromezer) forint fellebbezési eljárási illetéket, és megállapítja, hogy a fennmaradó 51.000 (ötvenegyezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. május 31-én gépjármű utasaként közlekedési balesetet szenvedett. A balesetért felelős gépjármű üzemben tartója az alperessel kötött kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződést, ami a baleset időpontjában is hatályban volt. A baleset következtében keletkezett sérülései miatt a felperes munkaképessége 40% mértékben csökkent. A felperes a balesettel összefüggésben keletkezett kárai megtérítése iránt terjesztett elő keresetet. Az

elsőfokú bíróság perben hozott korábbi ítéletét a Fővárosi Ítéltábla a 6.Pf.20.441/2007/4. számú részítéletével a keresetveszteség jogcímén érvényesített követelés tekintetében hatályon kívül helyezte. Ebben a körben a tényállás feltárására és bizonyítás lefolytatására utasította az elsőfokú bíróságot. Egyebekben - így az alperesre terhesebb 20-80 % arányú kármegosztásra is kiterjedően - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az alperes mindösszesen 3.488.000 forint kártérítést fizetett meg a felperesnek jövedelemveszteség jogcímén.

A felperes a módosított keresetében a baleset időpontjától havonta 110.000 forint jövedelem kiesés és a jövőre nézve ugyanilyen összegű jövedelempótló járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetveszteségének és a járadéknak az összegét a hasonló munkakörben dolgozó munkavállalók átlagkeresete alapján kérte megállapítani.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Kifejtette, hogy a felperes által megjelölt összeg eltúlzott. Jogi álláspontja szerint jövedelemnek kizárólag az adóbevallással igazolható kereset tekinthető, kártérítés alapjául szolgáló jövedelemveszteség csak az adózott kereset elvesztése lehet. Hivatkozott arra, hogy a felperes a baleset előtt elért jövedelmének összegét nem tudta bizonyítani. Az alperes okfejtése szerint a keresetveszteséget csak kivételes esetben lehet a hasonló foglalkozást folytatók átlagkeresete alapján megállapítani. Hivatkozott arra is, hogy az általános kártérítés alkalmazására a perben nincs lehetőség.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 806.400 forintot, utána 2006. november 11-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, továbbá 2010. április 1-jétől havonta 70.400 forint járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kimondta, hogy a felek a felmerült költségeiket maguk viselik. A járadék tekintetében az ítéletet előzetesen végrehajthatónak nyilvánította, és rendelkezett a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett költség viseléséről. Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes a balesetet megelőző egy évben bejelentett munkaviszonyt nem tudott bizonyítani. Az elsőfokú bíróság a perben kihallgatott tanúk vallomásai alapján tényként állapította meg azt, hogy a felperes bejelentés nélkül, folyamatosan dolgozott ácsként, kőművesként és gépkocsivezetőként. Ezekből a munkákból jövedelme is származott. A felperes a jövedelmének összegét nem tudta bizonyítani, ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján általános kártérítés alkalmazásának van helye. A Központi Statisztikai Hivaltól beszerezett tájékoztatás alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperessel azonos munkakörben dolgozó munkavállalók jövedelme 2003. június 1-től 2010. május 31-ig terjedő időben 5.368.000 forint volt. A 80-20 % arányú kármegosztásra tekintettel ennek alapján a felperes 4.294.400 forintra jogosult, amiből az alperes 3.488.000 forintot megfizetett. Mindezek alapján a felperes további 806.400 forint jövedelemveszteség megtérítésére, továbbá a Ptk. 356. § (1) bekezdése alapján havonta 70.400 forint jövedelempótló járadékra tarthat igényt.

Az ítélet ellen annak részbeni megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása, valamint a felperes perköltségben marasztalása érdekében az alperes terjesztett elő fellebbezést. A fellebbezésben kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogi következtetése téves és jogszabálysértő. A Ptk. 356. § (1) bekezdése alapján a felperesnek járadékigénye megalapozottságához azt kellett volna bizonyítania, hogy a baleset utáni jövedelme önhibáján kívül nem éri el a baleset előtti jövedelmet. Ennek a felperes az adózási kötelezettségének elmulasztása miatt nem tudott eleget tenni. Az alperes érvelése szerint Magyarországon minden jövedelem adóköteles. Jogot csak olyan jövedelemre lehet alapítani, ami után az adókötelezettséget teljesítették. Emiatt az elsőfokú bíróságnak a keresetet el kellett volna utasítania. A jogszabályi rendelkezéseket ugyanis a törvényben előírt kötelezettség elmulasztásának következményei tekintetében is alkalmazni kell. Kifejtette, hogy a felperes szándékos jogszabálysértését sem a Ptk. 359. § (1) bekezdésének, sem a 357. § (3) bekezdésének alkalmazása nem orvosolhatja. Ezek a jogszabályi rendelkezések ugyanis csak a károsult önhibájának hiánya esetén alkalmazhatók.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Hivatkozott az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira.

A Fővárosi Ítéltábla a 6.Pf.21.763/2010/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság a Pfv.III.20.878/2011/5. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Végzésének indokolásában rámutatott, hogy a másodfokú bíróság nem a Pp. 206. (1) bekezdésének megfelelően értékelte a perben rendelkező bizonyítékokat. Kiemelte, hogy az eljárás adatai között nem található olyan bizonyíték, amely alátámasztaná azt a megállapítást, hogy a felperes foglalkoztatási engedélye kiadásának elmaradását az e körben eljáró hatóság késedelme okozta. Iránymutatásában annak a vizsgálatára hívta fel a másodfokú bíróságot, hogy a balesetet megelőző egy éves időszakban mikor és ki adta be a munkavállalási engedélyre vonatkozó kérelmet, arról a hatóság mikor és milyen tartalmú határozatot hozott.

Az alperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének keresetet elutasító rendelkezését. Ezért ez a rendelkezés a Pp. 228. § (3) bekezdése értelmében első fokon jogerőre emelkedett. Emiatt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag a fellebbezéssel támadott marasztaló rendelkezés tekintetében bírálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés megalapozott.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki, illetve pontosítja:

A Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ Hatósági Osztály 2011. december 15-én kelt, ... számú tájékoztatásából megállapítható, hogy a felperes részére a 'V' Bt. 2001. október 11-én terjesztett elő foglalkoztatási engedély iránti kérelmet. A munkaügyi hatóság az engedélyt 2001. november 23-tól 2002. október 12-ig terjedő időre adta meg. Ezt követően az 'E' Bt. kérte engedély kiadását a felperes számára 2003. március 5-én. Ezt a kérelmet a hatóság 2003. április 30-án elutasította. Az 'E' Bt. 2003. szeptember 26-án újabb kérelmet terjesztett elő, amit a hatóság 2003. október 31-én elutasított. Az 'E' Bt. harmadik, 2003. november 14-én kelt kérelmének a hatóság helyt adott, és 2003. december 1-jétől 2004. december 1-jéig adott engedélyt a felperes foglalkoztatására.

A felperes keresete a felperes jövedelmének elvesztéséből eredő károk megtérítésére irányult.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése értelmében kártérítés címén a kárért felelős személy köteles megtéríteni a károsult elmaradt vagyoni előnyét is. Elmaradt vagyoni előnyként érvényesíthető a jövedelemvesztéséből eredő kár is.

A Ptk. 357. § (1) bekezdése szerint a balesetet szenvedett személy keresetvesztését (jövedelemkiesését) általában a balesetet megelőző egy évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni.

A felperes balesetét megelőző egy évben még hatályban volt, a külföldiek magyarországi foglalkoztatásának engedélyezéséről szóló 8/1999. (XI. 10.) SzCsM rendelet 2. § (1) bekezdése kimondta, hogy külföldi Magyarországon - kivéve az Ft. 7. § (2) bekezdésében, valamint a 7. §-ban foglaltakat - engedély alapján foglalkoztatható.

Foglalkoztatási engedély hiányában a felperes legálisan nem létesíthetett munkaviszonyt vagy munkavégzésre irányuló egyéb tartós jogviszonyt, és legálisan nem szerezhette jövedelmet munkavégzéssel. Az engedély nélkül, illegális foglalkoztatással szerzett munkabér a jogszabály kijátszásával szerzett jövedelem, ami jövedelempótló járadék megállapításához nem szolgálhat alapul.

A felperes balesetét megelőző egy évben a hatóság a 2002. május 31-től 2003. október 12-ig terjedő időszakra engedélyezte a felperes foglalkoztatását. Ebben az időszakban a felperes legálisan létesíthetett munkaviszonyt, és szerezhette munkavégzésből származó jövedelmet.

Az alperes az ellenkérelmében azzal is védekezett, és fellebbezésében is érvelt azzal, hogy jövedelemvesztésnek csak az olyan kereset elvesztése tekinthető, ami után az adókötelezettséget teljesítették.

Ebben a körben az alperes helytállóan hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.589/2009/4. számú ítéletének indokolásában foglaltakra. Ennek értelmében a baleseti járadék alapjául szolgáló jövedelem, és így a jövedelemveszteség számításánál figyelembe vehető jövedelem csak az olyan jövedelem lehet, amely vonatkozásában a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozóan a magánszemély adókötelezettségét teljesítette. Az általános adókötelezettség elvéből következően olyan jövedelem, amely be nem jelentett munkából származott, nem képezheti a keresetveszteség alapját, és így járadékigényt sem alapozhat meg. A Legfelsőbb Bíróság az iránymutató eseti döntéseiben azonos tartalommal foglalt állást, és ezzel az érveléssel a Fővárosi Ítéltábla is maradéktalanul egyetért.

Az ítéltábla egyéb jogi érvei a következők:

A 2011. december 31. napjáig hatályban volt, a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 70/I. § (1) bekezdése úgy rendelkezett, hogy minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja. tv.) 1. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban a magánszemélyek a jövedelmükből a közterhekhez való hozzájárulás alkotmányos kötelezettségének e törvény rendelkezései szerint tesznek eleget.

Az Szja. törvény 1. § (3) bekezdése kimondja, hogy a magánszemély minden jövedelme adóköteles.

Az Szja. törvény 2. § (4) bekezdése értelmében a belföldi illetőségű magánszemély adókötelezettsége összes bevételére kiterjed (teljes körű adókötelezettség).

A fent idézett törvényi rendelkezésekből egyrészt az a következtetés vonható le, hogy a személyi jövedelemadó megfizetése minden magánszemély számára alkotmányban és törvényben előírt kötelezettség, másrészt az, hogy a magánszemély adófizetési kötelezettsége a magánszemély minden bevételére - munkaviszonyból vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból származó keresetére is - kiterjed. A magánszemélyek teljes körű adókötelezettsége a Magyar Köztársaság gazdasági rendjének egyik eleme.

A Ptk. 1. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a törvény rendelkezéseit a Magyar Köztársaság gazdasági és társadalmi rendjével összhangban kell értelmezni.

A Ptk. 4. § (1) bekezdése kimondja, hogy a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni.

A Ptk. 4. § (4) bekezdése értelmében, ha a Ptk. szigorúbb követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

A Ptk. 5. § (1) bekezdésében tiltja a joggal való visszaélést.

A Ptk. 5. § (2) bekezdése szerint joggal való visszaélésnek minősül a jog gyakorlása, ha az a jog társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra irányul, különösen ha a nemzetgazdaság megkárosítására, a személyek zaklatására, jogaik és törvényes érdekeik csorbítására vagy illetéktelen előnyök szerzésére vezetne.

Minden magánszeméllyel szemben az adott helyzetben általában elvárható magatartás az, hogy a bevételei - keresete, jövedelme - után az Szja. törvényben előírt módon megfizesse az adót. Az önadózó magánszemélyektől az adott helyzetben általában elvárható magatartás, hogy az adótörvényben előírt módon adóbevallást nyújtsanak be.

Ha a magánszemély nem tesz személyi jövedelemadó bevallást, ezzel ráutaló magatartásával azt juttatja kifejezésre, hogy az adott adóévben még a személyi jövedelemadó alól mentes bevétellel - munkabérrel vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból származó keresettel - sem rendelkezett.

A magánszemély azzal, hogy az adófizetési kötelezettség alá tartozó bevétele után nem fizeti meg a személyi jövedelemadót, az Alkotmányban és törvényben előírt kötelezettségét szegi meg, és nem az adott helyzetben általában elvárható módon jár el.

Tisztességtelen és felróható magatartás az, ha valaki az adófizetési kötelezettség elkerülése érdekében a megszerzett jövedelmét eltitkolja, és ráutaló magatartásával azt a látszatot kelti, hogy nem szerzett jövedelmet. Ez a magatartás a nemzetgazdaságot károsítja meg. A tisztességes joggyakorlás követelményébe ütközik az olyan jövedelem (kereset) kártérítésként való érvényesítése, aminek a megszerzését az adófizetési kötelezettség elkerülése érdekében a káresemény bekövetkezése előtt maga a károsult tagadta. Az eltitkolt jövedelem kártérítésként való érvényesítése nem áll összhangban a Magyar Köztársaság gazdasági rendjével, ellentétes a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás követelményével, és joggal való visszaélésnek minősül. Emellett a saját felróható magatartására - jövedelmének eltitkolására - előnyök szerzése végett a károsult nem hivatkozhat eredményesen.

A felperes okiratokkal nem tudta bizonyítani azt, hogy mennyi volt a jövedelme abban az időszakban, amikor foglalkoztatási engedéllyel rendelkezett, sem azt, hogy a megszerzett jövedelme után megfizette a személyi jövedelemadót.

Az elsőfokú bíróság azonban a perben kihallgatott tanúk vallomásainak helyes és okszerű mérlegelése alapján állapította meg tényként azt, hogy a felperes a balesetet megelőző egy évben ténylegesen és folyamatosan munkát végzett, kőműves, ács és csoportvezető tevékenységeket folytatott. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a munkavégzéséből a felperesnek jövedelme származott, amit a balesetben elszenvedett sérülések miatt elveszített. A jövedelem elvesztése miatt a felperest kár érte.

Az Szja. törvény 47. § (1) bekezdése szerint a munkáltatónak az általa havonta kifizetett munkaviszonyból származó rendszeres jövedelemből az adott havi rendszeres jövedelem tizenkétszerese szerint várható számított adó egytizenketted részét kell adóelőlegként figyelembe vennie.

Az Szja. törvény 49. § (5) bekezdése értelmében a magánszemély az adóelőleget, a kifizető az általa levont adóelőleget az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint fizeti meg.

Ezeknek a törvényi rendelkezéseknek az alapján a munkaviszonyban foglalkoztatott magánszemély munkabérét terhelő adóelőleg megállapításának, levonásának és megfizetésének a kötelezettsége a munkáltatót, mint kifizetőt terheli. Az, hogy a felperes munkáltatója ezeknek a törvényben előírt kötelezettségeinek abban az időszakban sem tett eleget, amikor a felperest engedéllyel foglalkoztatta, nem róható fel a felperesnek. Emiatt a személyi jövedelemadó megfizetésének az elmulasztása nem értékelhető a felperes terhére, és a felperes megalapozottan tarthat igényt a legálisan szerzett, de a baleset miatt elvesztett jövedelmének a megtérítésére.

A felperes a 2002. május 31-től 2003. október 12-ig terjedő időszakban elért havi jövedelmét a minimálbérrel megegyező összegben, 40.000 forintban jelölte meg. Az ítéltábla álláspontja szerint a bizonyítottan foglalkoztatott felperes a végzett munkája ellenében ehhez az összeghez mindenképpen hozzájutott.

A felperes baleseti járadék alapjául figyelembe vehető jövedelme a balesetet megelőző egy évben bruttó 180.000 forint volt. Ennek a 12,5 % mértékű TB járulékokkal csökkentett összege 157.500 forint, aminek egyhavi átlaga 13.125 forint. A baleset időpontjától, 2003. május 31-től 2010. március 31-ig eltelt 82 hónapra a felperes 1.076.250 forintra jogosult. Az alperes 3.488.000 forintot teljesített jövedelemveszteség címén. Ez az összeg fedezi a lejárt jövedelemveszteséget, a 2.411.750 forint túlfizetés pedig több, mint 15 évre előre a felperes jövedelempótló járadék iránti követelését.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiakkal pontosítja:

A Ptk. 359. § (1) bekezdése értelmében, ha a kár mértéke - akár csak részben - pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan

összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.

A felperest jövedelemvesztésként ért kár összege a Ptk. 357. § (1) bekezdésének alkalmazásával megállapítható volt. Emiatt általános kártérítés megállapítására a perben nem volt lehetőség. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolásából a Ptk. 359. § (1) bekezdésére történő hivatkozást, valamint az általános kártérítés alkalmazására vonatkozó okfejtést mellőzi.

Mindezekre tekintettel, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest együttes első- és másodfokú részperköltség megfizetésére. Az le nem rótt kereseti és fellebbezési eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdése, és 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2012. január 27.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Csóka István s. k. bíró